

◆ Prenumerationer

Titel Data AB
112 86 Stockholm
tel 0770-457 162
www.prenserservice.se

◆ Priser prenumerationer

Helår (6 nummer): **295 kr**
Studentpris: **175 kr**
Lösnummer: **60 kr**

25% rabatt vid tecknande av två eller fler prenumerationer vid samma tillfälle.

Alla priser är inklusive moms.

Miljöforskning

ISSN 1650-4925
Utges av Formas
Box 1206

111 82 Stockholm
08-775 40 00
08-775 40 10 (fax)

◆ Chefredaktör

Birgitta Bruzelius
08-775 40 11
birgitta.bruzelius@formas.se

◆ Redaktör

Gunnel Bergström
070-347 42 61
gunnel.bergstrom@formas.se

◆ Redaktionsassistent

Lena Jansson
08-775 40 65
lena.jansson@formas.se

◆ Ansvarig utgivare

Rolf Annerberg

◆ Layout

Anders Jacobsson,
Mårten Pien/Capito

◆ Grundform

A4

◆ Omslagsbild

Mats Jarnhammar

◆ Repro och tryck

Ekotryck Redners AB

◆ Allt material i Miljöforskning lagras och publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuella förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

För insänt ej beställt material ansvaras ej.

Citera gärna Miljöforskning men uppge alltid källan.

Det gör ont när städer ändras

STADSBOR HAR SINA PLATSER, som de älskar, i staden. Det grymma är, att de har ofta inget att bestämma om den dagen platsen ska förändras. Detta bestäms av politiker, som i och för sig är valda av stadsbor, men som kanske inte berättat om sina planer på förändring. Stockholm är en gammal, av många älskad stad. Och här vimlar av historiska platser, som ger trygghet åt invånarna. Stockholm växer så det knakar och mer ska det bli. Inom tjugo år beräknas staden med förorter öka med i storleksordningen ett Göteborg. Många bävar. Vilka skyskrapor ska växa mot himlen? Hur tät? Vilka grönområden ska offras åt nya bostäder och trafikleder? Hur mycket ska buller och luftföroreningar öka?

STADSUTVECKLING ÄR SVÅRT. Ett mycket tydligt exempel på detta är turerna kring Slussen i Stockholm. De förslag, som tagit sig till toppnivå saknar alla den genialitet, som "klöverbladet" visar på. Vindutsatta trafikdiken över Mälarens levande vatten och stora fyrkantiga klossar till hus som blickar hotfullt mot Gamla Stans modiga fasader har kallats de bästa förslagen. Har arkitekterna inga passare längre? Har de glömt hur man ritar svängar och runda former? Med största njutning har jag vandrat genom, över och under Slussen, nåja kanske inte under, många morgnar i rusningstid. Några av Stockholms trevligast belägna busshållplatser ligger på Slussen, varifrån resenärer kan njuta av bedövan- de vacker utsikt över Stockholms inlopp, Skeppsholmen och delar av Djurgården eller åt andra hållet över Riddarfjärden mot Norr Mälärstrand och Västerbron. Byggnadsverket Slussen erbjuder också utmärkt skydd mot det stockholmska klimatet med mycket regn och blåst. In i en tunnel bara eller under tak. Det finns kritik mot tunnlarna. De anses olustiga att gå igenom om natten. Gångbråk och misshandel har ägt rum. Men ändå; "klöverbladet" är det bästa många stockholmare sett hittills. Varför inte bygga om det i glas så att tunnlarna blir genomskinliga? Transparens är inne.

MISSA INTE ATT LÄSA INTERVJUN med Boverkets GD Janna Valik! Hon tror att kraften hos en miljömedveten allmänhet är den rakaste vägen till ett hållbart samhälle.

BIRGITTA BRUZELIUS
CHEFREDAKTÖR

ALLTID I MILJÖFORSKNING

- 10 **Konferenser**
Aktuella konferenser
- 36 **Resultat av projekt**
Senaste rönen inom miljöforskning
- 38 **Namn & Nytt**
Inom miljöforskning
- 38 **Sista ordet**
Generaldirektör Rolf Annerberg